

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ – ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΣΕ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΓΙΑ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΔΑΝΕΙΩΝ ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ

Αρ. Πρόσκλησης: 249807/27.2.2024

ΜΕΡΟΣ Α: ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ – ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι Πρόσκλησης (Διαδικασία Υποβολής Αίτησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος)

1. **Ερώτηση:** Δύναται να γίνουν προωθητικές ενέργειες από πλευράς της Τράπεζας την παρούσα χρονική στιγμή; Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, παρακαλούμε όπως μας ενημερώσετε από ποια χρονική στιγμή και μετά δύναται να πραγματοποιηθούν.

Απάντηση: Οι προς δημοσίευση προωθητικές ενέργειες της Τράπεζάς σας δύναται να ξεκινήσουν μετά την επιλογή και την υπογραφή των σχετικών Επιχειρησιακών Συμφωνιών για το Ταμείο Δανείων.

2. **Ερώτηση:** Διαπιστώθηκε ότι τα ζητούμενα που αφορούν το μερίδιο αγοράς επιχειρηματικών δανείων έχουν απόκλιση ως προς τον χρόνο αναφοράς μεταξύ των 2 Προσκλήσεων. Στο Ταμείο Δανείων απαιτούνται στοιχεία έως 31/12/ 2023 ενώ στο Ταμείο Εγγυοδοσίας απαιτούνται στοιχεία 9μηνου 2023. Παρακαλούμε για λόγους διαθεσιμότητας της εν λόγω πληροφορίας να δύναται να αποστείλουμε και για το Ταμείο Δανείων στοιχεία με 30/09/2023.

Απάντηση: Για το Ταμείο Δανείων ισχύουν για τα ζητούμενα στοιχεία τα περιγραφόμενα στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος. Σε περίπτωση που τα στοιχεία του έτους 2023 (έως 31/12/2023) δεν είναι διαθέσιμα λόγω μη δημοσίευσης των επίσημων οικονομικών καταστάσεων, δύναται να γίνουν αποδεκτά τα στοιχεία έως 30/9/2023.

3. **Ερώτηση:** Αναφορικά με το Conversion Rate, υπάρχει η δυνατότητα να δοθεί εύρος τιμών;

Απάντηση: Σύμφωνα με τον όρο 3.1 του Παραρτήματος Ι της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για το Ταμείο Δανείων απαιτείται **η υποβολή του ελάχιστου στόχου επίτευξης μετατροπής** των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί από τους δυνητικούς δικαιούχους μέσω της Πλατφόρμας KYC σε αξιολογημένες και εγκεκριμένες αιτήσεις όπως αυτές υποβάλλονται στην EAT (Conversion Rate), και αυτό θα ληφθεί υπόψη.

4. **Ερώτηση:** Γεωγραφική Κατανομή: Αναγράφεται ότι θα πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια από την EAT και το τραπεζικό σύστημα για τη γεωγραφική κάλυψη των περιφερειών της χώρας (ειδικότερα στο εγγυοδοτικό αναγράφεται ενδεικτικά σε αναλογία 78%-22% στις δύο κατηγορίες περιφερειών λιγότερο αναπτυγμένες και περιοχές μετάβασης). Παρακαλούμε όπως μας ενημερώσετε πώς μεταφράζεται η εν λόγω υποχρέωση για τα Πιστωτικά Ιδρύματα και αν θα υφίσταται τελικά επίσημη καταγεγραμμένη γεωγραφική κατανομή (αν ναι είναι σημαντικό να το γνωρίζουμε για τον εμπορικό μας σχεδιασμό και την ανάλογη κατανομή του χαρτοφυλακίου μας).

Απάντηση: Σε επίπεδο πράξης Σύστασης Ταμείου Χαρτοφυλακίου ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ υφίσταται κατανομή της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε κατηγορίες περιφέρειας, ειδικότερα στις Λιγότερο Ανπτυγμένες Περιφέρειες και Περιοχές Μετάβασης (Αττική & Νότιο Αιγαίο) σε αναλογία 78%-22%. Οι ΕΧΟ θα πρέπει να παρακολουθούν την απορρόφηση των πόρων ανά Κατηγορία Περιφερειών, και να ενεργούν κατάλληλα (π.χ μέσω ειδικών ενεργειών δημοσιότητας και προώθησης) για τη διοχέτευση δανείων στις Λιγότερο Ανπτυγμένες Περιφέρειες, έτσι ώστε να επιτευχθεί το δυνατό περισσότερο η εν λόγω κατανομή.

5. **Ερώτηση:** Στην λίστα ελέγχου του ΦΑΚΕΛΟΥ ΙΙ του Παραρτήματος Ι, στο μέρος Β και στο στοιχείο με α/α 1 αναφέρεται:

“Περιγραφή μηχανισμού μετακύλισης του οφέλους στην επιχείρηση (και σχετικός πίνακας)”

Παρακαλούμε διευκρινίστε μας ποια στοιχεία θα πρέπει να συμπεριληφθούν στον πίνακα που ζητείται, καθώς και εάν υπάρχει σχετικό υπόδειγμα.

Απάντηση: Η παραπομπή σε σχετικό πίνακα αφορά στο α/α 2: Προσφερόμενο επιτόκιο (σταθερό και περιθώριο επιτοκίου) και απαιτούμενο ύψος εμπράγματων εξασφαλίσεων και εκ παραδρομής έχει παραμείνει στο α/α 1.

6. **Ερώτηση:** Παρακαλούμε επίσης να διευκρινιστεί το είδος του πιστοποιητικού φορολογικής ενημερότητας που ζητείται καθώς και το ΑΦΜ του αποδέκτη, στοιχεία που είναι απαραίτητα για την έκδοσή του.

Απάντηση: Προτείνεται η υποβολή φορολογικής ενημερότητας για ΚΑΘΕ ΝΟΜΙΜΗ ΧΡΗΣΗ (ΕΚΤΟΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ) με στοιχεία Αποδέκτη: Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, ΑΦΜ 997673346.

7. **Ερώτηση:** Αναφορικά με το Δικαιολογητικό «13. Λίστα με τα στοιχεία των μετόχων που έχουν συμμετοχή μεγαλύτερη του 10% στον ΧΟ. Η λίστα περιλαμβάνει:

- a) νομικές οντότητες & τους πραγματικούς δικαιούχους (beneficiary owners)
- b) τη χώρα που εδρεύουν και τη χώρα που φορολογούνται εάν είναι διαφορετική από την Ελλάδα.»

7.1 Αν υπάρχει συμμετοχή μεγαλύτερη του 10% στον ΧΟ, τι πρέπει να υποβληθεί;

7.2 Αν **δεν** υπάρχει συμμετοχή μεγαλύτερη του 10% στον ΧΟ, τι πρέπει να υποβληθεί; Υπεύθυνη δήλωση ότι κανένας από τους μετόχους του ΧΟ, δεν συμμετέχει με τουλάχιστον 10%;

Απάντηση 7.1: Η σύνταξη και προσκόμιση μιας ΥΔ, υπογεγραμμένης αρμοδίως στην οποία θα βεβαιώνεται η ύπαρξη μετόχων που έχουν συμμετοχή μεγαλύτερη του 10% στον ΧΟ, σύμφωνα και με όσα είναι ήδη δημοσιοποιημένα.

Απάντηση 7.2: Η σύνταξη και προσκόμιση μιας ΥΔ, υπογεγραμμένης αρμοδίως στην οποία θα βεβαιώνεται η **μη** ύπαρξη μετόχων που έχουν συμμετοχή μεγαλύτερη του 10% στον ΧΟ, καλύπτει τις απαιτήσεις του Δικαιολογητικού 13.

8. **Ερώτηση:** Αναφορικά με το Δικαιολογητικό «14. Πληροφορίες σχετικά με την αρμόδια ρυθμιστική αρχή, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία εποπτεύει και ρυθμίζει τον ΧΟ προκειμένου να διασφαλίσει τη συμμόρφωσή του με τους νόμους και τις οδηγίες που αφορούν το AML και το CFT.»

Τι αναμένεται από πλευράς ΕΑΤ; Γενική περιγραφή με τις σχετικές πληροφορίες σε μορφή υπεύθυνης δήλωσης;

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ: Στο Δικαιολογητικό 5 ζητείται πρόσφατο (τελευταίου 3μηνου) πιστοποιητικό της ΤτΕ ή της ΕΚΤ ότι η άδεια λειτουργίας του ΧΙ είναι σε ισχύ. Δεδομένης της ύπαρξης και προσκόμισης του πιστοποιητικού αυτού παρακαλούμε να εξετάσετε αν καλύπτεται και ικανοποιείται η απαίτηση για το δικαιολογητικό 14.

Απάντηση: Η προσκόμιση μίας Βεβαίωσης της αρμόδιας Ρυθμιστικής Αρχής που εποπτεύει και ρυθμίζει τον ΕΧΟ, προκειμένου να διασφαλίσει τη συμμόρφωσή του με τους νόμους και τις οδηγίες που αφορούν το AML και το CFT, καλύπτει τις απαιτήσεις του Δικαιολογητικού 14.

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αναφορικά με το **Δικαιολογητικό 14** (Πληροφορίες σχετικά με την αρμόδια ρυθμιστική αρχή, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία εποπτεύει και ρυθμίζει το Πιστωτικό Ίδρυμα προκειμένου να διασφαλίσει τη συμμόρφωσή του με τους νόμους και τις οδηγίες που αφορούν το AML και το CFT), θα πρέπει να προσκομιστεί βεβαίωση της αρμόδιας Ρυθμιστικής Αρχής που εποπτεύει και ρυθμίζει τον ΕΧΟ, προκειμένου να διασφαλίσει τη συμμόρφωσή του με τους νόμους και οδηγίες που αφορούν το AML και το CFT. Η επιστολή αυτή θα μπορούσε να είναι του εξής τύπου: *«Επιβεβαιώνουμε ότι η Τράπεζα ..... εποπτεύεται από την ΤτΕ στο πλαίσιο του κανονιστικού πλαισίου για θέματα AML/CFT».*

Επιπρόσθετα, το **Δικαιολογητικό 5** (Πρόσφατο (τελευταίου 3μηνου) πιστοποιητικό της ΤτΕ ή ΕΚΤ, ή άλλης αρμόδιας αρχής κράτους-μέλους, ότι η άδεια λειτουργίας βρίσκεται εν ισχύ), δεν καλύπτει γιατί θα πρέπει στο σχετικό έγγραφο να αναφέρεται ρητά το θέμα της εποπτείας σε θέματα AML/CFT και όχι να εικάζεται.

9. **Ερώτηση:** Αναφορικά με το Δικαιολογητικό «15. Πληροφορίες σχετικά με διεθνή πρότυπα τα οποία εφαρμόζει εθελοντικά ο ΧΟ για την Καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.»

Τι αναμένεται από πλευράς ΕΑΤ; Γενική περιγραφή με τις σχετικές πληροφορίες σε μορφή υπεύθυνης δήλωσης;

Απάντηση: Η σύνταξη και προσκόμιση προς την ΕΑΤ μίας Επιστολής, υπογεγραμμένη αρμοδίως, στην οποία θα βεβαιώνονται τα όσα αναφέρονται σχετικά με τη συμμόρφωση του ΕΧΟ με τη νομοθεσία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του Κοινού Προτύπου Αναφοράς, καλύπτει τις απαιτήσεις σχετικά με το Δικαιολογητικό 15.

Επισημαίνουμε ότι η αναλυτική περιγραφή της πολιτικής του ΧΟ για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες θα πρέπει να περιληφθεί στον Φάκελο II, Μέρος Α, σημείο 2.3.3.

- 10. Ερώτηση:** Αναφορικά με το Δικαιολογητικό «16. Πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του παγκόσμιου προτύπου για την αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών και φορολογικών πληροφοριών με σκοπό την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής (Κοινό Πρότυπο Αναφοράς (ΚΠΑ – Common Reporting Standard, CRS).»

Τι αναμένεται από πλευράς EAT; Γενική περιγραφή με τις σχετικές πληροφορίες σε μορφή υπεύθυνης δήλωσης;

Απάντηση: Η σύνταξη και προσκόμιση προς την EAT μίας Επιστολής, υπογεγραμμένη αρμοδίως, στην οποία θα βεβαιώνονται τα όσα αναφέρονται σχετικά με τη συμμόρφωση του ΕΧΟ με τη νομοθεσία για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του Κοινού Προτύπου Αναφοράς, καλύπτει τις απαιτήσεις σχετικά με το Δικαιολογητικό 16.

Επισημαίνουμε ότι η αναλυτική περιγραφή της πολιτικής του ΧΟ για την καταπολέμηση της φοροαποφυγής και τις μη συνεργάσιμες περιοχές φορολογικής δικαιοδοσίας θα πρέπει να περιληφθεί στον Φάκελο II, Μέρος Α, σημείο 2.3.4.

- 11. Ερώτηση:** Σχετικά με την καταγραφή στην αίτηση εκδήλωσης ενδιαφέροντος των μέγιστων τιμών επιτοκίων, εξασφαλίσεων, conversion rates ανά Υποπρόγραμμα του Ταμείου, παρακαλούμε όπως μας ενημερώσετε αν υφίσταται η δυνατότητα να δηλώσουμε τα εν λόγω στοιχεία διακριτά ανάλογα με το μέγεθος επιχειρήσεων/Διεύθυνση (χώρο) που ανήκουν (π.χ. SB segment/SMEs segment ή Corporate/Retail).

Απάντηση: Σας ενημερώνουμε ότι υπάρχει η δυνατότητα στην πρόταση του υποψήφιου Χρηματοπιστωτικού Οργανισμού για το Ταμείο να περιλαμβάνονται διαφορετικές τιμές μέγιστου περιθωρίου επιτοκίου, εξασφαλίσεων, conversion rates ανά κατηγορία επιχειρήσεων ή Διεύθυνσης, οι οποίες κατά αντιστοιχία θα συμπεριληφθούν ως Παράρτημα της μεταξύ μας Επιχειρησιακής Συμφωνίας, με την παράκληση να μην είναι πάνω από 2 οι κατηγοριοποιήσεις και να προβείτε σε καταγραφή στην πρόταση **σαφών και μη μεταβαλλόμενων** κριτηρίων διαχωρισμού. Τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να βασίζονται σε στοιχεία που καταχωρούνται σε κάθε αίτηση δανείου που αποστέλλεται στην EAT (π.χ. κύκλος εργασιών τελευταίας διαχειριστικής χρήσης, μέγεθος επιχείρησης κοκ) προκειμένου να είναι εφικτή η κατηγοριοποίηση και ο έλεγχος (δειγματοληπτικός ή μέσω μεσοσταθμικών επιτοκίων).

- 12. Ερώτηση:** Αναφορικά με τις μέγιστες τιμές επιτοκίων (Σταθερό ή/και spread σε περίπτωση κυμαινόμενου) που θα πρέπει να δηλώσουμε στην Αίτηση Εκδήλωσης ενδιαφέροντος σύμφωνα με τον κατωτέρω πίνακα ανά Υποπρόγραμμα, παρακαλούμε όπως επιβεβαιώσετε ότι αυτές (οι τιμές) θα αφορούν το 60% εκάστου δανείου που προέρχεται από Κεφάλαια Τράπεζας (χωρίς την ενσωμάτωση της εισφοράς του Ν.128).

Μέγιστες Τιμές Επιτοκίων		Μέγιστη τιμή Εξασφαλίσεων
Σταθερό επιτόκιο [ ]	Κυμαινόμενο Επιτόκιο [ ]	
Μέγιστη Τιμή Σταθερού επιτοκίου	Επιτόκιο Βάσης Euribor 3 Μ	Μέγιστο Ποσοστό εμπράγματων εξασφαλίσεων ως προς το συνολικό ποσό του δανείου
	Μέγιστη τιμή περιθωρίου επιτοκίου (max spread)	

Απάντηση: Αναφορικά με τις μέγιστες τιμές επιτοκίων (σταθερό ή/και spread σε περίπτωση κυμαινόμενου), επιβεβαιώνουμε ότι αυτές (οι τιμές) αφορούν στο 60% εκάστου δανείου που προέρχεται από τα κεφάλαια της Τράπεζας σας, εννοείται χωρίς την εισφορά του Ν.128/75.

- 13. Ερώτηση:** Βάσει του Παραρτήματος Ι της Πρόσκλησης, απαιτείται κατά την εκδήλωση ενδιαφέροντος να καταγραφεί -μεταξύ άλλων-το κάτωθι:

«Τριμηνιαία πρόβλεψη επί του όγκου δανείων του Ταμείου για την περίοδο επιλεξιμότητας των δανείων, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κάθε ΧΟ πρέπει να έχει διαθέσει υπό τη μορφή δανειακών κεφαλαίων τουλάχιστον το Ελάχιστο της δηλωθείσας συμμετοχής του.»
Παρακαλούμε όπως μας ενημερώσετε σε ποιο πεδίο της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος θα πρέπει να καταγραφεί το ελάχιστο της συμμετοχής μας.

Απάντηση: Το άθροισμα της τριμηνιαίας πρόβλεψης όγκου δανείων για την περίοδο επιλεξιμότητας, δύναται να νοηθεί ως η δηλωθείσα από εσάς ελάχιστη πρόταση συμμετοχής σας στο Ταμείο. Εναλλακτικά, το στοιχείο αυτό μπορεί να ενσωματωθεί στο Μέρος Β: Πρόταση του υποψήφιου Χρηματοπιστωτικού Οργανισμού (πριν τη Περιγραφή του μηχανισμού μετακύλισης του οφέλους στον Τελικό Αποδέκτη).

Το στοιχείο αυτό δεν αποτελεί κριτήριο αξιολόγησης, αλλά δίνει την εκτίμηση της Τράπεζας για την αξιοποίηση των πόρων του Ταμείου και τον όγκο δανείων που προβλέπει να διαθέσει. Αξιοποιείται από την ΕΑΤ και τη Διαχειριστική Αρχή, προκειμένου να έχουν μια σωστή εκτίμηση της ζήτησης, της ροής αξιοποίησης των πόρων του Ταμείου καθώς και προβλέψεις απορρόφησης των δημόσιων πόρων.

- 14. Ερώτηση:** Στην § 15, σελ. 25 της πρόσκλησης αναφέρεται το κάτωθι:

«...Για τη διασφάλιση διαθεσιμότητας πόρων σε όλους τους συμμετέχοντες ΕΧΟ, διαφάνειας και βέλτιστης συστημικής διαχείρισης των εισερχόμενων εγκρίσεων, διαμορφώνεται αρχικά σύστημα σταδιακής αποδέσμευσης πόρων ανά ΕΧΟ, το οποίο μετά από προκαθορισμένο στις επιχειρησιακές συμφωνίες χρονικό διάστημα και υπό την προϋπόθεση ύπαρξης διαθέσιμων πόρων, μεταπίπτει στο ενιαίο σύστημα κατανομής πόρων στους ΕΧΟ.

Παρακαλούμε να μας διευκρινίσετε τι εννοείτε με το ανωτέρω σημείο, καθώς διαφαίνεται ότι αρχικά, το σύστημα κατανομής των πόρων στους ΕΧΟ δεν θα είναι ενιαίο, γεγονός το οποίο έρχεται σε αντίθεση με την fifo διαδικασία που αναφέρεται παραπάνω.

Απάντηση: Δεν υπάρχει αντίθεση με την FIFO διαδικασία. Οι αιτήσεις θα αξιολογούνται με τη σειρά που θα λαμβάνονται από την ΕΑΤ και η διαδικασία εγκρίσεων ολοκληρώνεται με την λήψη και έγκριση από την ΕΑΤ της τελευταίας χρονικά αίτησης που «χωράει» στον συνολικό διαθέσιμο προϋπολογισμό του Ταμείου, όπως ισχύει στα υπόλοιπα Ταμεία

Συγχρηματοδότησης. Το σύστημα σταδιακής αποδέσμευσης πόρων θα εφαρμοστεί μέσω καθορισμού **ημερήσιου ορίου εγκρίσεων ανά ΕΧΟ**, το οποίο θα εφαρμόζεται στο άθροισμα των πόρων συμμετοχής του Ταμείου στα υποβληθέντα προς έγκριση δάνεια (πόροι κεφαλαίου συμμετοχής Ταμείου στο δάνειο και προϋπολογισμένο συνολικό ποσό επιδοτούμενων τόκων). Το ημερήσιο όριο θα ανανεώνεται καθημερινά και τυχόν υπόλοιπα δεν θα μεταφέρονται την επόμενη ημέρα. Αιτήσεις που θα υπερβαίνουν το ημερήσιο όριο θα απορρίπτονται και θα πρέπει να υποβληθούν εκ νέου.

Το ημερήσιο όριο εγκρίσεων ανά ΕΧΟ ορίζεται στο ύψος των 4 εκ. ευρώ (συμμετοχή Ταμείου στο κεφάλαιο και επιδοτούμενοι τόκοι).

Πχ αν κάνουμε την παραδοχή ότι το 70% των δανείων που υποβάλλονται για έγκριση δικαιούνται επιδότηση επιτοκίου προκύπτει ότι: από τα 4 εκ. ευρώ του ημερήσιου ορίου, τα 3,76 εκ. θα αφορούν σε δανειακό κεφάλαιο και περίπου οι 240 χιλ ευρώ στην κάλυψη επιδοτούμενους τόκους. Κατ' επέκταση το εκτιμώμενο μέγιστο ύψος των εγκεκριμένων δανείων ανά ΕΧΟ ανά ημέρα δύναται να κυμανθεί από 9,2 έως 9,5 εκ. ευρώ.

Σε κάθε περίπτωση, ο υπολογισμός και ο έλεγχος θα βασίζεται **στα ποσά που αντιστοιχούν στο Ταμείο**.

ΜΕΡΟΣ Β: ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ – ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Πρόσκλησης (Όροι και Προϋποθέσεις Ταμείου Δανείων ΤΕΠΙΧ ΙΙΙ)

- Ερώτηση:** Τι ισχύει σε περίπτωση επιχείρησης που δεν έχει λάβει στο παρελθόν χρηματοδότηση από την ΕΑΤ και λάβει έγκριση για χρηματοδότηση Κ/Κ + δάνειο επενδυτικού σκοπού; Δικαιούται να λάβει επιδότηση επιτοκίου (για 2 έτη) και για τα δύο δάνεια;

Απάντηση: Ο έλεγχος περιλαμβάνει όλα τα προγράμματα (συγχρηματοδότησης & εγγυοδοσίας επιχειρηματικών δανείων/εγγυοδοσίας εγγυητικών επιστολών) της ΕΑΤ και των προγενέστερων αυτής δομών (ΕΤΕΑΝ και ΤΕΜΠΜΕ) χωρίς χρονικό περιορισμό. Ο έλεγχος της ΕΑΤ θα υλοποιηθεί κατά τη διαδικασία ελέγχου του WS4 και WS7 και περιλαμβάνει το σύνολο των συμβάσεων ανεξαρτήτως κατάστασης. Άρα, στο συγκεκριμένο παράδειγμα, θα πρέπει η **σύμβαση του Δανείου Κεφαλαίου Κίνησης να προηγηθεί** αυτής του Επενδυτικού Δανείου, διαφορετικά δεν θα δικαιούται ο δυνητικός Τελικός Αποδέκτης επιδότηση επιτοκίου για το Δάνειο Κεφαλαίου Κίνησης.

- Ερώτηση:** Κριτήρια Επιλεξιμότητας για Τελικούς Αποδέκτες (Ειδικότερα στο Ταμείο Εγγυοδοσίας αναφέρει «Κατά την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και υπογραφή της Δανειακής Σύμβασης»). Παρακαλούμε όπως διευκρινιστεί τι ορίζεται ως αίτηση χρηματοδότησης (στην ΚΥΣ ή στο ΠΣΚΕ);

Απάντηση: Στο Κεφάλαιο 2.3 του Παραρτήματος ΙΙ της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για το Ταμείο Δανείων, ως αίτηση χρηματοδότησης ορίζουμε την Αίτηση χρηματοδότησης στο Πιστωτικό Ίδρυμα. Ως εκ τούτου, τεκμαίρεται ότι ο ΕΧΟ θα πρέπει να τηρεί και να δύναται να τεκμηριώσει την εν λόγω ημερομηνία.

3. **Ερώτηση:** Παρακαλούμε ενημερώστε μας εάν υπάρχει χρονικός περιορισμός για την πρώτη εκταμίευση του δανείου, καθώς δεν αναγράφεται στην Πρόσκληση.

Απάντηση: Η 1^η εκταμίευση πρέπει να έχει υλοποιηθεί εντός 4 μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης ενώ όλες οι εκταμιεύσεις θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός 24 μηνών από την υπογραφή της σύμβασης. (ο όρος θα περιληφθεί στην Επιχειρησιακή Συμφωνία).

Όλοι οι χρονικοί περιορισμοί σε σχέση με τη ροή Έγκριση → Σύμβαση → Εκταμίευση έχουν ως κάτωθι:

- Για την Υπογραφή της Σύμβασης: **3 μήνες** από την Ημερομηνία Έγκρισης της Αίτησης από ΕΑΤ
- Για την 1^η Εκταμίευση (εφάπαξ ή 1^η τμηματική): **4 μήνες** από την Υπογραφή της Σύμβασης
- Για την ολοκλήρωση Τμηματικών Εκταμιεύσεων: **24 μηνών** από την Ημερομηνία Υπογραφής Σύμβασης

και για όλα τα ανωτέρω, το αργότερο έως την λήξη της Περιόδου Επιλεξιμότητας, όποια ημερομηνία έρθει πρώτη.

4. Ερώτηση:

- «Οι επιχειρήσεις που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία θα πρέπει να έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης ή να τεκμηριώσουν ότι δεν είναι υπόχρεοι εγγραφής στο Μητρώο.»
- «Έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία αυτοαξιολόγησης για τα Κριτήρια ESG στο **ESG Tracker** της ΕΑΤ, και έχουν υποβάλει στον ΕΧΟ κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης το **ESG Tracker Performance Report** σε μορφή PDF, όπου αποτυπώνεται η απόδοση της επιχείρησης στα κριτήρια αυτά.»

Παρακαλούμε όπως διευκρινιστεί τι ορίζεται ως αίτηση χρηματοδότησης (υποβολή στη ΚΥΣ, στο ΟΠΣΚΕ);

Απάντηση: Τόσο για την εγγραφή στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων, όσο και για την υποβολή του ESG Tracker Performance Report ως υποβολή αίτησης χρηματοδότησης νοείται η υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στο Πιστωτικό Ίδρυμα. Ως εκ τούτου, τεκμαίρεται ότι ο ΕΧΟ θα πρέπει να τηρεί και να δύναται να τεκμηριώσει την εν λόγω ημερομηνία.

Ειδικότερα για το ESG Tracker, εναλλακτικά, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στον ΕΧΟ δύναται να υποβάλουν επιβεβαίωση για την ολοκληρωμένη υποβολή του ερωτηματολογίου αυτοαξιολόγησης στο ESG Tracker (Submission Confirmation σε μορφή pdf ή σχετικό mail) με την ρητή υποχρέωση υποβολής του ESG Tracker Performance Report έως την υπογραφή της σύμβασης Δανείου.

5. **Ερώτηση:** Παρακαλούμε για τη συνδρομή σας στο κάτωθι ερώτημα που αφορά και τα 2 Ταμεία.

1. σχετικά με τα επενδυτικά δάνεια, οι τελικοί αποδέκτες δύναται να λάβουν χρηματοδότηση έως €10εκ. ή €8εκ. (για εγγυοδοτικό & συγχρηματοδοτούμενο

αντίστοιχα) κάνοντας χρήση του άρθρου 21 του ΓΑΚ, εφόσον πληρείται τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- a) να μην ασκούν δραστηριότητες σε καμία αγορά ή
- b) να δραστηριοποιούνται σε οποιαδήποτε αγορά για οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:
  - i. λιγότερο από 10 έτη μετά την καταχώρισή τους, ή
  - ii. λιγότερο από 7 έτη μετά την πρώτη εμπορική τους πώληση.
- c) Αρχική Επένδυση υψηλότερη κατά 50% του μέσου ετήσιου κύκλου εργασιών κατά την προηγούμενη 5ετία.

Παρακαλούμε όπως, μας ενημερώσετε αν τα ανωτέρω θα πρέπει να πληρούνται σε επίπεδο ΑΦΜ ή σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης (σε περίπτωση συνδεδεμένων). Για παράδειγμα μία επιχείρηση που έχει ιδρυθεί πριν 3 χρόνια και είναι συνδεδεμένη με μία άλλη επιχείρηση που έχει ιδρυθεί πριν 20 χρόνια (σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης παραμένει ΜμΕ) θεωρείται ότι πληροί μία από τις ανωτέρω προϋποθέσεις -ήτοι δραστηριοποίηση λιγότερο από 10 έτη-;

Απάντηση: Ως επιχείρηση για τον έλεγχο τήρησης των προϋποθέσεων του Αρ.21, παρ. 3 νοείται η ενιαία επιχείρηση, ήτοι αξιολογείται με τη μεθοδολογία που χρησιμοποιείται προκειμένου να χαρακτηριστεί ΜμΕ, σύμφωνα με το Παράρτημα του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014.

6. **Ερώτηση:** Η επιδότηση επιτοκίου θα είναι δυνητική και θα μπορούν να μην την επιλέξουν οι πιστούχοι που αντιμετωπίζουν πρόβλημα με τα όρια σώρευσης;

Απάντηση: Ναι, είναι στη διακριτική ευχέρεια του δανειολήπτη να λάβει η μην λάβει επιδότηση επιτοκίου.

7. **Ερώτηση:** Στο πρόγραμμα εγγυοδοσίας δεν επιτρέπεται η προσημείωση της μόνιμης και μοναδικής κατοικίας φυσικών προσώπων – πιστούχων ή τρίτων. Στο πρόγραμμα συγχρηματοδότησης παρακαλούμε επιβεβαιώστε ότι δεν ισχύει ο παραπάνω περιορισμός.

Απάντηση: Επιβεβαιώνεται. Περιορισμός υπάρχει ως προς το μέγιστο ύψος των εμπράγματων εξασφαλίσεων που μπορεί να ζητήσει ο ΧΟ, το οποίο ανέρχεται στο ύψος που δηλώνει ο ΧΟ στην αίτηση του για τη συμμετοχή στο Ταμείο και είναι δεσμευτικό για όλη τη διάρκεια της συμμετοχής του στο Ταμείο. Σε κάθε περίπτωση το ανώτερο ύψος εμπράγματων εξασφαλίσεων δεν επιτρέπεται να υπερβεί το 100% του κεφαλαίου του δανείου.

8. **Ερώτηση:** Στο πρόγραμμα εγγυοδοσίας δίνεται η δυνατότητα και για Euribor 1Μ/6Μ. Στο πρόγραμμα συγχρηματοδότησης αναφέρεται μόνο το Euribor 3Μ, θα μπορούσε να γίνει χρήση και των 1Μ/6Μ, πράγμα το οποίο διευκολύνει τους ΕΧΟ;

Απάντηση: Όχι, δεν επιτρέπεται η χρήση των Euribor 1Μ/6Μ. Στις περιπτώσεις χρήσης κυμαινόμενου επιτοκίου, το επιτόκιο βάσης θα είναι Euribor 3Μ.

9. **Ερώτηση:** Παρακαλούμε επιβεβαιώστε ότι, η εισφορά του Ν. 128 βαρύνει μόνο το 60% του δανείου που προέρχεται από τα κεφάλαια των ΕΧΟ και μεσοσταθμικά θα ανέλθει σε 0,36%, καθώς φαίνεται ότι στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ σελ. 7 λείπει η λέξη «κεφαλαίων»

Απάντηση: Επιβεβαιώνεται ότι, η εισφορά του Ν. 128 βαρύνει μόνο το 60% του δανείου που προέρχεται από τα κεφάλαια των ΕΧΟ.

10. **Ερώτηση:** Στο Παράρτημα ΙΙ (σελ. 9) αναφέρεται για τις Επιλέξιμες Επιχειρήσεις:
«Δεν θεωρούνται προβληματικές (υπό την έννοια του άρθρου 1 παρ. 4 και του σημείου 18 του άρθρου 2 του Κανονισμού 651/2014, όπως εκάστοτε ισχύουν), κατά τη στιγμή της χορήγησης της ενίσχυσης (σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης).»
Πώς θα ελέγχεται η προβληματικότητα ή μη των δυνητικών Δικαιούχων α) στις Μικρές και Πολύ Μικρές και β) στις Μεσαίες επιχειρήσεις;

Απάντηση: Η Προβληματική Επιχείρηση ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης άρθρο 2, σημείο 18 και θα διατεθεί ως Παράρτημα στην Επιχειρησιακή Συμφωνία μεταξύ της ΕΑΤ και των ΕΧΟ. Επιπρόσθετα, σας παραπέμπουμε στο Εγχειρίδιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ για τον ορισμό των προβληματικών και την αξιολόγηση βάσει δεικτών, όπως είναι αναρτημένο στο site της ΕΑΤ:

https://hdb.gr/wp-content/uploads/2021/06/Provlmatiki_epix_Orismos_update_2.pdf

11. **Ερώτηση:** Στο Παράρτημα ΙΙ (σελ. 11) αναφέρεται για τις Επιλέξιμες Δαπάνες:
«Οι δαπάνες αφορούν την υλοποίηση του υποβληθέντος επενδυτικού σχέδιο της επιχείρησης, όπως αυτό περιλαμβάνεται στο Business Plan, και δεν έχουν πραγματοποιηθεί (εξόφληση τιμολογίων) πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στον ΕΧΟ. Γίνονται δεκτά τιμολόγια επί πιστώσει ημερομηνίας έως και 6 μήνες πριν την υποβολή του αιτήματος χρηματοδότησης στον ΕΧΟ.»

Έστω τιμολόγιο που έχει εκδοθεί 3 μήνες πριν την υποβολή του αιτήματος στην Τράπεζα και έχει εξοφληθεί μερικώς. Παρακαλούμε να διευκρινιστεί αν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη και μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το Πρόγραμμα, το ανεξόφλητο μέρος του ως άνω τιμολογίου.

Απάντηση: Το ανεξόφλητο μέρος τιμολογίου επί πιστώσει με έκδοση έως 6 μήνες πριν την υποβολή του αιτήματος χρηματοδότησης στον ΕΧΟ, δύναται να αποτελέσει επιλέξιμη δαπάνη.

12. **Ερώτηση:** Στο Παράρτημα ΙΙ (σελ. 19-20) αναφέρεται:
«Απαγορεύεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες ή με κρατικές ενισχύσεις για το ίδιο μέτρο χρηματοδότησης υψηλού κινδύνου, αν η σώρευση αυτή οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης σχετικής έντασης ενίσχυσης ή του ποσού ενίσχυσης που έχει καθοριστεί με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.»

Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε ποια είναι η ανώτατη επιτρεπτή ένταση ενίσχυσης και τα όρια σώρευσης (εφόσον υπάρχουν), των δανείων που θα ενταχθούν στο χαρτοφυλάκιο του Υποπρογράμματος 1 Δράση 1.2.

Απάντηση: Δεν υφίσταται ανώτατη ένταση ενίσχυσης και όρια σώρευσης στο Αρ. 21 του ΓΑΚ, παρά μόνο ανώτατο ύψος χρηματοδότησης. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το εν λόγω άρθρο θεωρούνται μη προσδιορίσιμες οπότε εμπίπτουν στις πρόνοιες της επόμενης παραγράφου (.

13. Ερώτηση: Στο Παράρτημα II (σελ. 20) αναφέρεται:

«Οι ενισχύσεις χωρίς προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες που απαλλάσσονται βάσει του άρθρου 21, μπορούν να σωρεύονται με οποιαδήποτε άλλη κρατική ενίσχυση με προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες. Οι ενισχύσεις χωρίς προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να σωρεύονται με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις χωρίς προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες, μέχρι το υψηλότερο σχετικό όριο συνολικής χρηματοδότησης που καθορίζεται με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης από τον παρόντα ή άλλο κανονισμό απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.»

Παρακαλούμε να μας γνωρίσετε α) ποιο είναι το υψηλότερο όριο συνολικής χρηματοδότησης και β) πώς ορίζονται οι προσδιορίσιμες και οι μη προσδιορίσιμες δαπάνες.

Απάντηση: Τα ανώτατα όρια χρηματοδότησης στο πλαίσιο της πρόσκλησης αναφέρονται στο Παράρτημα II αυτής στην ενότητα “2.2. Ειδικοί Όροι του Ταμείου” και συγκεκριμένα στο σημείο “Υψος Δανείου”. Τα ανώτατα όρια χρηματοδότησης που ορίζει το Αρ. 21 του Καν. 651/2014 αναφέρονται στην παράγραφο 8 του Άρθρου, σύμφωνα με την οποία «Το συνολικό εκκρεμές ποσό της επένδυσης χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου που αναφέρεται στην παράγραφο 5 δεν υπερβαίνει τα 16,5 εκατ. EUR ανά επιλέξιμη επιχείρηση, στο πλαίσιο οποιουδήποτε μέτρου χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου».

14. Ερώτηση: Στο Παράρτημα II (σελ. 22) αναφέρεται για τις Υποχρεώσεις ΧΟ:

«Ο ΕΧΟ, με τον οποίο η ΕΑΤ θα υπογράψει Επιχειρησιακή Συμφωνία, απαιτείται να συμμορφωθεί με τις σχετικές υποχρεώσεις παρακολούθησης, υποβολής εκθέσεων, δημοσιότητας και ελέγχου που προβλέπονται από τους κανονισμούς της ΕΕ, το ελληνικό διαχειριστικό και ελεγκτικό σύστημα, εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Για τα δάνεια του που χορηγούνται βάσει του Καν ΕΕ 651/2014, όπως ισχύει, που αφορούν χορηγήσεις (ΑΙΕ) άνω των 100.000€, απαιτείται η υποβολή στοιχείων ενίσχυσης προκειμένου να υποβληθούν μέσω της ΕΑΤ και της αρμόδιας Υπηρεσίας (ΕΥΚΕ ΧΜ) στην ΕΕ μέσω του Transparency Award Module (TAM). Το σύνολο των υποχρεώσεων περιγράφεται στην Επιχειρησιακή Συμφωνία μεταξύ της ΕΑΤ και του ΕΧΟ.»

Παρακαλούμε να διευκρινιστεί σε τι συνίσταται η ανωτέρω υποχρέωση των ΧΟ, δεδομένου ότι η υποβολή των απαιτούμενων στοιχείων θα γίνεται από την ΕΥΚΕ μέσω της ΕΑΤ.

Απάντηση: Σύμφωνα με την υπό διαμόρφωση Επιχειρησιακή Συμφωνία, το Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα αποστέλλει εντός δυο (2) μηνών από την ημερομηνία

χορήγησης κάθε μεμονωμένης ενίσχυσης Έκθεση στην EAT (μέσω ηλεκτρονικής διεπαφής ανταλλαγής αρχείων ή άλλο πρόσφορο ηλεκτρονικό τρόπο ασφαλούς ανταλλαγής αρχείων) για να δημοσιευτούν στον εμπειριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις (TAM), σχετικές πληροφορίες για κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο αρ. 9 παρ. 1γ' του ΓΑΚ όπως αυτός εκάστοτε ισχύει. Επί της ουσίας, η πληροφορία που διαβιβάζεται από τους ΕΧΟ μέσω των ανταλλασσόμενων αρχείων για τις χορηγούμενες ενισχύσεις (στοιχεία WS7), καλύπτουν την εν λόγω υποχρέωση των ΕΧΟ. Η αποστολή των στοιχείων αυτών στην αρμόδια Υπηρεσία (ΕΥΚΕ) για τη δημοσίευσή τους, υλοποιείται από την EAT.

ΜΕΡΟΣ Γ: ΓΕΝΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

- Ερώτηση:** Η πλατφόρμα KYC θα οδηγεί, μετά την ολοκλήρωση των ελέγχων επιλεξιμότητας που κάνει, τους υποψήφιους πιστούχους στην πλατφόρμα ESG Tracker ή τουλάχιστον θα τους εμφανίζει κάποιο σχετικό μήνυμα;

Απάντηση: Στην πλατφόρμα KYC θα εμφανίζεται σχετικό ενημερωτικό μήνυμα για την υποχρεωτικότητα συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου αυτοαξιολόγησης στην πλατφόρμα ESG Tracker και της προσκόμισης του ESG Performance Report στην Τράπεζα προκειμένου να είναι επιλέξιμος, και θα δίνεται η δυνατότητα, μετά την ολοκλήρωση της αίτησης στο KYC να συνεχίσει με τη συμπλήρωση του ESG Tracker.
- Ερώτηση:** Μπορείτε να μας υποδείξετε τον κανονισμό από τον οποίο προκύπτει ο ορισμός των midcaps;

Απάντηση: Ο ορισμός αυτός περιλαμβάνεται στην παράγραφο 2.2 «Ορισμοί», σημείο 23, στις «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση των επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου» (Ανακοίνωση της Επιτροπής 2021/C 508/01).